

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Lublin, dnia 17 kwietnia 2024 r.

Poz. 2378

Wojewoda Lubelski

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN-II.4131.141.2024

z dnia 15 kwietnia 2024 r.

stwierdzające nieważność uchwały Nr LXIII/344/24 Rady Gminy Strzyżewice z dnia 15 marca 2024 r. w sprawie Programu „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2024, w części obejmującej § 2 oraz § 5 uchwały w brzmieniu: „w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego”.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr LXIII/344/24 Rady Gminy Strzyżewice z dnia 15 marca 2024 r. w sprawie Programu „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2024, w części obejmującej § 2 oraz § 5 uchwały w brzmieniu: „w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego

Uzasadnienie

Uchwała Nr LXIII/344/24 została doręczona organowi nadzoru w dniu 21 marca 2024 r.

Zgodnie z § 1 uchwały Gmina Strzyżewice przystąpiła do realizacji Programu „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2024 realizowanego w ramach Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych.

W podstawie prawnej przedmiotowej uchwały zostały powołane m.in. przepisy art. 115a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901, ze zm.)

Zgodnie z art. 115a ustawy o pomocy społecznej, zadania określone w ustawie mogą być finansowane ze środków Funduszu Solidarnościowego, na zasadach określonych w ustawie z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 647).

W myśl art. 6 pkt 1 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 296), środki Funduszu przeznacza się na realizację programów rządowych i resortowych, o których mowa w art. 7 ust. 1 i 5, w tym obejmujących realizację zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego w zakresie wsparcia osób niepełnosprawnych.

Zgodnie natomiast z art. 7 ust. 5 ustawy, minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego może przyjmując resortowy program wsparcia osób niepełnosprawnych mający na celu wsparcie społeczne lub zawodowe osób niepełnosprawnych oraz realizację zadań, o których mowa w art. 6 pkt 2 i 3.

W § 5 przedmiotowej uchwały postanowiono, iż: „Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego”.

W ocenie organu nadzoru powyższa regulacja w zakresie słów: „w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego” została podjęta z istotnym naruszeniem art. 13 ustawy o ogłaszaniu aktów

normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461). W myśl powołanego przepisu, w wojewódzkim dzienniku urzędowym ogłasza się:

- 1) akty prawa miejscowego stanowione przez wojewodę i organy administracji niezespólonej;
- 2) akty prawa miejscowego stanowione przez sejmik województwa, organ powiatu oraz organ gminy, w tym statuty województwa, powiatu i gminy;
- 3) statuty związków międzygminnych, statuty związków powiatów oraz statuty związków powiatowo-gminnych;
- 3a) statuty związków metropolitalnych;
- 4) akty Prezesa Rady Ministrów uchylające akty prawa miejscowego stanowionego przez wojewodę i organy administracji niezespólonej;
- 5) wyroki sądu administracyjnego uwzględniające skargi na akty prawa miejscowego stanowionego przez: wojewodę i organy administracji niezespólonej, organ samorządu województwa, organ powiatu i organ gminy;
- 6) porozumienia w sprawie wykonywania zadań publicznych zawarte:
 - a) między jednostkami samorządu terytorialnego,
 - b) między jednostkami samorządu terytorialnego i organami administracji rządowej;
- 7) uchwały budżetowe gminy, powiatu i województwa oraz sprawozdanie z wykonania budżetu gminy, powiatu i województwa;
- 8) obwieszczenia o wygaśnięciu mandatu wójta (burmistrza, prezydenta miasta) oraz o rozwiązaniu sejmiku województwa, rady powiatu lub rady gminy;
- 8a) rozstrzygnięcia nadzorcze dotyczące aktów prawa miejscowego stanowionych przez jednostki samorządu terytorialnego;
- 9) statut urzędu wojewódzkiego;
- 10) inne akty prawne, informacje, komunikaty, obwieszczenia i ogłoszenia, jeżeli tak stanowią przepisy szczególne.

Kwestionowana uchwała nie należy do żadnej z powyższych kategorii aktów prawnych, a w szczególności nie stanowi aktu prawa miejscowego.

Stosownie do treści art. 87 ust. 2 Konstytucji RP akty prawa miejscowego są źródłami prawa powszechnie obowiązującego na obszarze działania organów, które je ustanowiły. Z treści art. 40 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym wynika zaś, że na podstawie upoważnień ustawowych gminie przysługuje prawo stanowienia aktów prawa miejscowego obowiązujących na obszarze gminy. Powszechnie obowiązujący charakter aktu prawa miejscowego wyraża się w kształtowaniu sytuacji prawnej (praw i obowiązków) różnych kategorii adresatów (przede wszystkim mieszkańców jednostki samorządu terytorialnego), którzy organizacyjnie lub służbowo nie są podporządkowani organowi wydającemu dany akt.

Przedmiotowa uchwała nie kreuje po stronie mieszkańców gminy żadnych praw ani obowiązków, a z uwagi na swe jednokrotne zastosowanie nie posiada waloru abstrakcyjności, jaki jest właściwy aktom prawa miejscowego.

Przedmiotem uchwały Nr LXIII/344/24 jest przystąpienie Gminy Strzyżewice do realizacji Programu „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2024 w ramach Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych.

Ponadto, zgodnie z § 2 uchwały *członek rodziny lub opiekun sprawujący bezpośrednią opiekę nad dzieckiem lub osobą niepełnosprawną, którym zostanie przyznana pomoc w postaci usługi opieki wytchnieniowej nie ponosi odpłatności za usługę przyznaną w ramach Programu.*

W ocenie organu nadzoru powyższa regulacja została podjęta bez uzasadnienia w obowiązujących przepisach prawa, a zatem bez podstawy prawnej. Żaden z przepisów obowiązującego prawa nie zawiera bowiem upoważnienia do ustalenia przez Radę Gminy zasad udzielania pomocy w ramach programu rządowego „Opieka Wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2024.

Tak jak wskazano powyżej program został przyjęty na podstawie art. 7 ust. 5 ustawy o Funduszu Solidarnościowym.

Zgodnie z art. 6 tej ustawy środki Funduszu przeznacza się na realizację: 1) programów rządowych i resortowych, o których mowa w art. 7 ust. 1 i 5, w tym obejmujących realizację zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego w zakresie wsparcia osób niepełnosprawnych, 2) zadań związanych z promowaniem i wspieraniem systemu wsparcia osób niepełnosprawnych, 3) zadań z zakresu innowacyjnych rozwiązań w zakresie wsparcia osób niepełnosprawnych.

Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego może przyjąć resortowy program wsparcia osób niepełnosprawnych, mający na celu wsparcie społeczne lub zawodowe osób niepełnosprawnych oraz realizację zadań, o których mowa w art. 6 pkt 2 i 3 (art. 7 ust. 5 ustawy).

Program „Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2024 Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej kierowany jest do członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagają wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także nad osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Celem głównym Programu jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednio opiekę nad: 1) dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz 2) osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniem równoważnym.

Program ma także zapewniać: 1) wzmocnienie dotychczasowego systemu wsparcia, 2) wsparcie finansowe gmin/powiatów w zakresie realizacji

usług opieki wytchnieniowej, 3) czasowe odciążenie od codziennych obowiązków łączących ze sprawowaniem opieki przez członków rodzin lub opiekunów osób z niepełnosprawnościami.

Program adresowany jest do gmin i powiatów, w których istnieje potrzeba świadczenia usług opieki wytchnieniowej.

W Programie określono zarówno tryb przystąpienia do Programu, który polega na złożeniu do właściwego wojewody przez Gminę wniosku o przystąpienie do Programu (rozdział VII), jak i zasady świadczenia usługi opieki wytchnieniowej w ramach Programu, w tym koszty związane bezpośrednio z realizacją usług opieki wytchnieniowej (rozdział V ust. 19) i limity usług w roku 2024 (rozdział V ust. 11 i 12).

Zgodnie z zasadami realizacji Programu uczestnik, któremu przyznano pomoc w postaci usługi opieki wytchnieniowej nie ponosi odpłatności za realizację usługi w ramach Programu (rozdział V ust. 16); w godzinach realizacji usług opieki wytchnieniowej finansowanych ze środków Funduszu nie mogą być świadczone usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, inne usługi finansowane ze środków Funduszu (...) lub usługi obejmujące analogiczne wsparcie do usług opieki wytchnieniowej finansowane ze środków publicznych (rozdział V ust. 7); niedozwolone jest pobieranie opłat od uczestników Programu (rozdział VI ust. 2).

W ramach Programu gmina/powiat może otrzymać wsparcie finansowe do wysokości 100% kosztów realizacji usług opieki wytchnieniowej w formie zaliczki lub formie refundacji (...) - rozdział V ust. 25.

Organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego, przystępującej do Programu „Opieka wytchnieniowa” nie przysługują zatem kompetencje do stanowienia o zasadach odpłatności za usługę przyznaną w ramach Programu. Kwestie te wynikają bowiem bezpośrednio z zasad finansowania omawianego wsparcia, realizowanego w formie Programu.

W tym stanie rzeczy stwierdzenie nieważności uchwały Nr LXIII/344/24 we wskazanym zakresie jest uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie, złożona za moim pośrednictwem, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

WOJEWODA LUBELSKI

Krzysztof Komorski

Otrzymują:

- 1) Wójt Gminy Strzyżewice
- 2) Przewodniczący Rady Gminy Strzyżewice